

Ե Ջ Գ Ե Ս Է Ր

ՈՒՍՈՒՄՆ ԸՈՆԷ՛ ԶՄԵՐԳ ԵՐԶԱՆԻԿ

Օ Ր Ա Յ Ի Ր

Ե Ր Ե Ր Ե Տ Ի Ե Ն Ը Ն Կ Ե Ր Ո Ւ Թ Ե Ե Ն

ՄԵԼԱՔԱՆԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ԲՆԱԿԱՆ, ԵՒ ԱԸՐՈՅԱԿԱՆ
ԳԻՏԵԼԵԱՑ՝

ՀԱՏՈՐ Ա. ԹԻ- 10. ԿԵԼԱԿԵԹԵ 1845. ԱՅՈՒՆ 18.

ՔԵԼԱԿԵԹԵՆՔ

ԿԱԼԱԿԵԹԱ՝

Տեղում թեմամբ հրատարակեմք յիւր
տեղում մին շարժողական համապա-
տասխանութիւն 'ի մահ ճարտահասակ
գրասանեկին, որոյ վարդապետ թառու-
միւն 'ի կենաց' որպէս ծնողի իւրում,
'այնպէս և հասարակութեան Մերա-
զանց թուի զգալի եղեալ յոյժ:

—Ամսոյս 11. օրն Ը աքաթ Անդրեանցւոյ
նշանն բարձրացաւ 'ի Սիրամիութեան ա-
ռանց որոք ծիսական հանդիսի, և շատ
տինկալու տեսարանախրաց յոյսն դե-
րեհց: Այսու եղանակաւ և այս հինո-
րեայ երկիր 'Գանեաց' գնեալ յաւելաւ
'ի մեծ տէրութիւն Արեւելեան Ընկե-
րութեան Մեծին Բրիտանիայ:

—Զգուշացուցանեմք մեր ընթերցու-
ղաց, որ Բովբադար մանգալն շատ վը-
տանգաւոր է ներկայ վասն Եւրոպացի

արքեցոյ նաւատորաց (Խաւսէան):
Անցեալ շարժի կէսօրին տոցա մինն
միայն մին հարուածով գաւաղանի՝
մին ձիայ ուղանել, և յերկրային Պա-
րոն Բիշարդ կըլլին՝ սգնական նաւա-
րանապետին: Համարեա թէ կիսամահ
են արարել:

ԲՈՒՄԱՅԵՑԻ:

1. սի որ Զապրի Բահրի նաւաւ մն 6 «ե-
որ է 12: 2. սի Բահրի և մասնաւոր ար-
գելեալ վաճառք գրանդիւրով՝ որոց
բայրի գինն կըլինի 1500: 3. սի Բահրի,
նաւն բաւաւելայ տէրութեանց: 3. սի
աւաթ մեր Ազգ նաւորաց տեղս գոր-
որոք մին արգել չի լինելէց այս բանն:

ԵԳԻՊՏՈՍ:

Բարձրագոյն Եպարքոսն վասն հի-
ւանդութեան իրիք՝ երեւալ յԱղէք

անդրիս: խաղացելու է 'ի ծով Աւուս-
րիական Լաւո Շողենաւով: Ըստորում
իւր շողենաւքն տեղն չէին:

— յԱնգղիոյ առաքեալ արծաթի տ-
ւագան, Հաւն, գրիւղայ Աղեքսանդրիոյ
Եպարքոսի պաշտօնումն, ուր ամէն մարդ
արձակոյ որ գնայ տեանի: Ի՞նչ Օսմա-
նեան պաշտօնաստար այնքանայ հիացել
տոյն ձեռակերտի մերայ: մինչ Հարց-
րելայ "Անգլիոյ առաքելի առջ: որ գիւ-
ղիւն էրէնէն մեր Ժաշի (Կարաբաշի) հոգի:"

— Սեննարուց գրեւ Հասան, թէ քանի
Եւքաղոցիք որ տեղն ին: շատ հեռու
տն գնացել դէպ ճերմակ նեղոս գետն
'ի վեր: և տեսել են որ մին մեծ գետայ
գոլման խաւովում Նորան: որ կարծի
նիզը գետի վտակներէց մին լինի: Յի-
շումին նաւ թէ ոմանք Եւքաղոցիք:
որոց մին անունն ևս տաւաճայ: գե-
րեաց առեւտուր են առնում, և ուժի մար-
դիկ են բռնում: Անգղիոցեաց նշանաւ
նաւն մէջ ան բաւում: Եւքոնի
գործակալաց պէտքոյ լու նայեն այս
բանիս:

Ութ միայն արքունի գործակալ կարգածին յԵւ-
քաղոս: այլ Եւքաղոսն ալ Տէրութիւն Սեննի
Բրիտանիոյ պարտականայ կիսորեայ արեւական շա-
տաղայթում: տակաւ ին ճրար վառի, որանէ, գտա-
նէ, և արդարութեան մասնէ այս շարադրեաց ինչ
ազգէ որ լինին: Ապա թէ հչ: Անգղիոյ Միծառառու-
թիւն վաւք: և նորա բարի և մարդասէր նախանձն
կեղծաւորութիւն և պատրանք հիւսմարդի ամենայն
արդարակշիւ: Այդպէս մօտ: Ի՞նչ զարտ մին կողմից
թղթեր ջրէնցուցանել և մեծամեծ տէրութեանց
հաւանութիւնն պարտաւել որ էլ գերեաց առեւտուր
չլինի, և միւս կողմից թոյլ տայ իւրեանց նշանի տա-
կում: քանի մարդիկ գերն և ծախին: Եթէ Պարս-
կաստանու Բախտիարի և Մամասանի Գանձի պէս
Անգղիա ծածուկ ձեռք թողլոյ տաւ: ևս բան:
և յայտնի միւս Տէրութեանց ալք կաղելոյ համար
կեղծումայ իւր մարդասէր բարեբարդութիւնն,
մայ իւրն: Ապա թէ ոչ արեւելախանութ և անադո-
լոյն մարդկանց թողլոյ տաւ: որ իւր պատուական
լնուին և իրաւարոջ նշանն պաշտիս եղեռնութեան
մէջ դրած տան, են ժամանակում: որ Աստուծոյ որդի-
մութեամբ կարող է 'ի խորին խորշոյ աշխարհի իւր
մնասակորացն գտանել և վրէժնդիկ լինել: ու-
րեան լաւ կառի Անգղիայ իւր տնուն փոխել: Ի՞նչ

ժողով որ Հրատարակեցինք թէ 'ի Մէջ Անգղիայ և
Գաղղիոյ զաշխարհիլ: որ ամեն տեղութիւն 16: նաւ
և շողենաւ տղարկի Նիքիկի ծովերէրէր: վասն ցե-
րեաց առեւտրի զգուշութեան, և թէ 32: նաւ բա-
տկան լինի, Անգղիոյ մարդասիրութիւնն կարողայ
հինգ անգամ այնքան նաւեր տղարկել: յառկապիւ
տոյն շարադրեաց բռնելոյ, և իւր նշանի վրէժն
խնդրելոյ համար: Եթէ չի առնէլ, ուրեմն կկարծ-
վի որ իւր մասն ևս մէջայ:

ԶԱՆԵՆ ԶԱՆ ԼՐԵՐ:

— Կոմսն Մեղէմ որ է իւրեաց Դիւսպան
'ի թէհրան, իւր խնդրանքն յիտայ
կանչվել 'ի Պարսկաստանէ և կարգեալ
Արտաքին դործոց պաշտօնատար Ռու-
սիոյ: Եւրոս փոխարէն Արքայադն Դու-
ղուր օլլի կարգեցաւ: և ան Պարսկաս-
տանի:

— Կայսրն Ռուսաց: Նիկողայոս Կայսրն
այժմ նոր իւր հասակի յիտուն' և թու-
գաւորելոյ քսան տարին է մտել: Իւր
եղբայր Վրէքստինդըն' թէ և 25: տարի
Թագաւորեց: այս հասակն չէր հասել:
Դիւնգ դստերոց և 'ի չորս որդւոց
Կայսրն Պարտիմանայժմ միայն ներ-
կայիս կայսրն, իւր եղբայր' որ է մեծ
Դուքնն Միլայել քառասուն և ութ տաւ
բեկան: Ուն մբսու հին Սերս վէլմբայ
և Թաքու հին շոյտնդայ: աստջինն
ութ և երկրորդն հինգ տարով մեծ
քան զՆիկողայոս: Միւս երկը մեծ Դք-
սան հինգ մարդանկան 'ի ծաղկեալ հա-
տակի: Ուն մբսու կոստանդիանոս
որսլէս թաւ յայտնի է, մարդանկաւ
'ի Սէնիգլի 'ի 1751: յօղբան անդ պատե-
րօզմի Պոլսուցոց: Նիկողայոս Կայսր
եղեն իօթն զաւակունք: չորքն ուս-
տերք' որք են Սրեքսանդր, Կոստան-
դիանոս, Նիկողայոս և Միքայել: և
երեքն՝ զաւուրք: յորոց մին անցեալ
ամի մարդանկաւ 'ի զարմի անդ Կայ-
սերն 'ի Լոնդոնայ:

— Գրուշիոյ Բաղաւորն մին ապիւր
 օրինակայ տվէլ Եւրոպայ բոլոր տե-
 ցութիւնայ՝ որ մին ասպետութեան աս-
 տիճանայ հաստատել միայն ռուսաց
 փառաց համար։ Երկու Գերմանացիք
 Վ. Յակոբ Գրիմ և Կարլ Ռիտարթ ար-
 ժանայիլ են ստանալ մին մին խաչ այս
 աստիճանի։ Յուսովի է այսուհետեւ
 գիտուններն այնպէս քաջալերվին, որ
 փախանալ իմանալի խրտանց արիւնն
 սործ դնին վասն աշխարհալոյս բաներ
 հրատարակելոյ։

— Ամստերդամում, Զուլայ 5. 13530,
 բաւաւայ և 400 արկղ Զափու շաքար
 ծախելիւն երեքից մինչև հինգ շիւ-
 լինգս, շորս պինս աւելագ Գայիտի 8, Էն
 ծախսից։ Հատ սլատու երանիւս անկու-
 տարան ձնացել։ Էրկրպուս Գայն։

— Հռոմէայ Սուրբ Գևորգս եկեղեցւոյ
 կաթուղիկէն կոմ՝ դմբէթն այնպիսի
 վտանգաւոր վիճակումայ՝ մինչ երկա-
 թի կամարոնիւն շինել, որ կործան-
 վելուց արգելաւ։

— Յովսէփ Յովակիմ՝ դէ. Հերերու ի կող-
 մանէ Հասարակատեւութեան Մեքսի-
 կոնի հրատարակելայ հետագայ գոյժն
 որատեւազմի։ Թէ՛

Վորով Միաբանեալ Կահանայց Հեռախոյն Ա-
 մերիկոյ, մին կերպիւ ձեռքայ ձգել և նորա Կերպոր
 ծախան իշխանութիւնն հաստատելայ որ Տէքսաս
 միւս որեւն Ամերիկան Միաբանութեան հետ։

Այս կերպ իւրացող ցանկն ուրիշի երկրք մին
 անձանի նորութիւնայ մէջ բերում, վտանգող խա-
 պաղութեան աշխարհի, և եղծանող քննադատու-
 թեան ազգաց։

Այս յորշտակութիւն՝ որ ներկայ եղբու մայ
 ի ձեռք Մեքսիկոն, ըստ յաւաք ծածուկ նիւթ-
 վուժէք՝ յայնժամ, երբ օրտակից բարեկամութիւն
 էր հրատարակվել ի ղրմաց մի Հասարակագիտու-
 թեան ինչ Կահանայց։

Տէքսասի կցին Ամերիկոն Կահանայց հետ՝ պահ-
 պանդական սկզբունքն ընկերացեւութեան անակա-
 յայ ասուէ. Մեքսիկոնի իրաւունքն աս. Տէքսաս
 ընկալանումէ կուէ և բերու մ. ինքնակալութիւն
 ազգայն արտաբերումայ, նորա անկախութեան և
 քաղաքական կացութեան սպաւնմանայ։

Միաբանեալ Կահանայց Օրենքն Տէքսաս իւր

հետ միացնելով՝ Մեքսիկոնի իրաւունքն աս. Տէքսաս
 ոչ ինչ կերպիւ կործանեն կարող չեն, և ոչ ուսում
 սորան իւրեանց ասի քաշիլ։

Միաբանեալ Կահանայց ասիւնքն արտաբերել ևն
 միգրուէքն, որ հիմունք էին զայլն բարեկամու-
 թեան, վաճառականութեան, նաւորկութեան,
 մանաւանդ թէ և օտարմանակոյց. որք դուելուն
 յաւաք քան 1832, և ներկայ համարին եղծեալ
 ի նոցանէ։

1. մերկոյ, սիւրբաւ ապախանութեան նոցա,
 (հաշունքն) որով կաթին դաղքն Մեքսիկոնացոց
 դոն մատուցանել, իրաւունք տան նմա, որ իւր բոլոր
 միջոց և յայն դործ չեն առ ի դրեմ ունելոյ Տէքսաս
 սեան միաւորութեան մինչև ի վերջին կետն։

2. Տաք։

1. Ազգն Մեքսիկոնի կողմէն աս իւր բոլոր որ-
 դիւ զաւ ի պաշտպանութիւն ազգայն անկախու-
 թեան, որ սպաւնացեալ իննի այժմ յափշտակու-
 թեան Տէքսասայ, որ պիտի հաստատվի վճարով
 միաւորութեան ասուելոյ ի ժողովոյն, և հաւանելայ
 ի Կախազանէ Միաբանեալ Կահանայց Հեռոյց։

2. Այսորիկ սղագաւ. հաւաքութեան իննի կողմ-
 րոց է զբոլոր գուշաւ սղագաւ, ըստ զօրութեան ներկայ
 օրինաց, և վասն պարտաւորութեան կարգի, վասն
 պաշտպանութեան կաննաց, ի պահանջել հարկին
 ծառայել իրեն. միւրջագահ զօրաց և կառավարու-
 թիւնն, իշխանութեանն որ ունի տուեալ ինքեան
 և. Գեհանմերի 1343, յարուցանելոց է զգորս յաւ-
 կացուցեալ նովին վճարով ընդ անուանեալ իւր-
 ութեան Գորշտակութեան Անկախութեան Օրենաց։

Միգրուէլ Արտիստան, նախագահ
 Գախանդրաց։

Վրտանիկ Գայիքոն, նախագահ
 Ամերիկոնի։

Ա. Դ. Լուիս Գեհալ

Ի Գալաւ Ազգային կառավարութեան,
 Կաղաքեւ Մեքսիկոնի, Զուլ. 5. 1844.

ՀԱՄԱԿԱՆՍՈՒՄՆԻՓ

Յարգելի Արտանուէ Ազգայիք։

Ի՞՞ օժան ներմանիւն շնորհ արարեալ ինձ, Օ-
 րադրիլ փնջաւ հասի աս. Կախազան, և զրեւ գիւ
 րեք Լարեւոյակամ։

Օգոստ. 13., 1845։

ԻՄԱՆԱՍՈՐԳՄԻ ԷՄԻՆԵԱՆՆ

(Ուղղեալ աս. Հայն)

Անտիպալին ցաւոց սրտիլ՝ ԻՄանիմ,
 Սասակազոյն զնորոց են պէտք, քան թէ Կար իմ-
 Սահայն ընկալ զայս գոյղն բան մտորմար,
 Զոր նուէրեմ քնքու շարիք ի միջիւր։

Այս մեծ է հորուստ քոյին լատ աշխարհի :
 Զի ման որդւոյ է ծնողի հոգեւոր :
 Աստի որդի աշխարհօրէն թէ շանացոյց ,
 Դիւան ոչինչ միթաւ քեզ տալ մարմացոյց :
 Ի՞նչ հակառակ Ստոյն աշխարհ Ստոյն Յայտնութեանց :
 Օն էկ ուրիշ քաղցած քան անտոյնութեանց :
 Անտոյնութեան է ոյս աշխարհ ունայնութեան ,
 Տեղի ցաւոց , տեղի վշտոց և փորձութեան :
 Դոյս այլ աշխարհ անտապական երանութեան ,
 Ուր ցաւ և վշտ և անտոյնութեան և մահ չկան ,
 Որոյ Արքայն է մարդտէր , հեղ և խոտարն ,
 Բնակքն ոտեր , անմեղ հոգիք , արդարոց պար :
 Ի՞նչ ապէս զայս ստորաշտեանց Հայն գիտած ,
 Վասն Սարց և Արքայոց իւր Սերնէնց :
 Կուսմ զհանձարժանացիաւ է խիզ դարդն ,
 Քոյ սերտաւն բարեճեռեալ անմեղ Սարգիս :
 Սո՛քս սրտիւ արդար Պօղոս արժանացի ,
 Կուսապէլ զաւելուեայ իւր Արարի :
 Օ՛հ ուրեմն զի՞նչ է այլ քան զայս փոփաղիչ ,
 Կարէիք զու իշարն որդւոյ ընտել տնոյն :

Այսին Գիծառաւոր :

ԱՅՍ ԱՇԽԱՐՀ :

Հարանքէ արար էմին ,
 Իւր ոհրուն , տիրոյի Սարգիս ,
 Այլ այնքան օտար հանգիստ ,
 Որ քաղիք տեսողաց ոգին :
 Ամսով անց տան և չոր տարին ,
 Ի ծագի զայլար հասակին ,
 Փոխան պատիկ հարստեանց ,
 Թուխ մահու կոտորաց օրհասին :
 Մահաբանին օրհաղգեաց ,
 Փոխան ծագու , ծախանաց ,
 Յամին ուտեք ճիշդին ,
 Կայապանին արատաւաց :
 Արդէն տե մայր չուէր ,
 Որ հապիւր իւր բէրի ,
 Եղբայրստէք Քոյր սրտու ,
 Կապեաց տրու և հարմիր :
 Իսկ Յաւիթայ տիրոյն ,
 Եղբօր սրտուն երկոյն ,
 Գրիեալ ըզրին անկենդան ,
 Զայս ցաւաղին տրաւ բան :
 Սարգիս , հիւսիս , և եղբայր ,
 Թողիւս զիս արդ անեղբայր :
 Փոխան դարձուց հարստեանց ,
 Ահա քեզ թուխ դադաղաց :
 Ծուռնկ կըռուցեալ Սիբայէլ ,
 Կանան բարձիւս յաւաքէր ,
 Եղբօր որդեան իմ քոյրիկ ,
 Այս քոյրիկն հարստեանք :

Ա. ասաքէն զայս յիշեն ,
 Ըար ժարգարաց փոխարէն :
 Զայս ստեղծ կայապան ,
 Զին ըրտուուն արտաշտեաց :
 Մատարարեալ և մոնկտին ,
 Դորտ Մարիամ և Լոյն ,
 Թաթաղելով "սոյ Սաղիս" ,
 Պատկէն զիշտ աղիտիս :
 Կաւք կաւուցաւ սոս քրամ ,
 Դիշխարացիս տեութեան ,
 Տարեալ երգին ի դամբան ,
 Աշխարհ չօր ձեւամբ :

ԱՅՆ ԱՇԽԱՐՀ :

Գոյնն ինդին արիւնի ,
 " Լեւոց արուր տաւանդի :
 Կանգի ծոցաւ է ոյր Մահ ,
 Որ ոչ ծանան զիշտական :
 Զեր անգրանիկ յեռեց ,
 Որ յաջիւ չօր Տէր Յիսուս ,
 Զրին կարդայ դաւաճան ,
 Ինչ քոյր ճակատայր գաւառ Իս :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆՔ :

ՅԱՌԱՋԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅԻՆ

Շարանակու Թիւ Գ ԷԸ 69 :

Ահա, այսպէս է ազգաստութեան խղ-
 ճութիւնն, որ փոքր արգելք չի ու-
 մանց և արհեստների յառաջագիւտ-
 թեան և ծաղկելուն, ուր լիքայ կրկն-
 կիսունք վերջի մասին միջումն :
 Գ. Եղբայրք միմեանցէ բաժանմանն :
 Ներկայես նոր աշխարհագիտաց ուղիւ
 Հայուին (ԽԱՐԷԻ) տկանելով, մեր Ազգի
 բաղնութեան թիկն երեք չոք միլիոնից
 յաւել չի լինելէ : Այսպէս ուրեմն
 Սիք երեք չոք միլիոնի չափ եղբայրք
 եմք մի հօրէ ծնած, ընտանի, ազգական
 և միմեանց հարազատ որդիք : Ով
 երջանիկ եղբայրութիւնն ով քաղցր
 յիշատակ . . . Իրաւ է, եթէ ուրիշ
 մեծամեծ ազգաց հեռաբաղդատունք մի
 բուն չի արեւելց, լայց փոքր ժողո-
 վաւրդ ևս չի, մանաւանդ որ եռանդոս

և աշխատասեր քնու-թեամբն՝ շատ մեծամեծ աղդէրդից ևս յաւելէ. դասն զի փոքրութեամբն՝ շատ մեծ մեծ գործեր է գրուիս սանտու՝:

Երջանիկ հին ժամանակումն՝ այս փոքրիկ հօտն (պարտի գաւառ) մին հալուի (շօքան) դատաւանի տակ կ'ժողովէին, մինն միտով կ'աւարանային, միմեանց վերայ դռթք կ'ածին իւրեւին, մինն միւսով կ'աւառադէին, և մինն եթէ վշտանայր տարտ թեան միջնեկաներ, իսկոյն բարի աղիքն կարտավելալ՝ օրոցս կ'իլինէին, բայց վերջի ժամանակն, որումն հալուի վեր ընկաւ, և ոչ խաբքն ևս ջրուեցան: Այս է տէրն, մեր Ազգի առաջին հորձանումն: Եթէ եւեթ մեր Ազգն ի բնէ զարմանալի համբերութիւն ունի, սակայն իւր համբերութիւնն աւարտելով յայլ թեցաւ արտաքին թշնամաց տարտիկ առաւապանքիցն. մասն զի՝ երբ որ աշխարհահորձան այն հարուածքն մինն մնի յետնայ վերային հասամուն, երբ որ հայրենի սրմէրն քանդվելոյ թնդալն մեկոյնոյ ահանջն էր հասամուն, բոլոր շայկենատումի երկիւղի մէջ ընկանելով, փոխմունին և սողկալով կ'փախնէին: Եւ որովհետեւ շատ ձիգ տեւց այն խաճայի տաւապանքն՝ ամէն մարդ տափուրից սր ինքն իւրն և իւր ընտանեաց մին աեղ ժողովել՝ աւրչնէր վերայ հոգս չունենալով: Եւ՝ ահա, այս կերպիւնակաւ, և աղգային ոգին մասն մասն բաժանուեցաւ, և օտարածին և ուրիշ լեզու խօսող առաջնորդութեամբ հողաբաւոր կերպարանք փոփոխեցան ազգային օրէնքն, բարքն և սովորութիւնն: Էստեղ՝ մեր մէջ մասն ձևաց և սնուկան կարգաց փոփոխութիւնք, էստի՝ վարքի և լեզուի կործանումն, էստի՝ տաւառութիւն մտաւ մեր մէջ, էստեղ՝ արհամարանք, կոսմէր, միանգամայն ա-

սել՝ էստեղ ծագեցան անմարանութիւնք և թշնամութիւնք, քաղաք՝ քաղաքի հետ, դաս՝ դասի հետ, կողմն՝ կողմի հետ: Այս բաժանուելն փոքրիկ ժողովրդի համար փոքր հարուածք չէն: Ահա, էստով կ'ունենես որ՝ տեղաբէնքն հետս օրութիւնն և հարապատեղաբց միմեանցէ բաժանվելն՝ այնքան փոքրապէս չեն կարող լինել մեր յառաջանալոյն որքան միմեանցէ ստանլն, անձին շահն միոյն աւելին, խաւանձին միայնակ կեանքն, և հասարակաց բարութեան հոգս չաւելն:

Կան ևս ոմանք՝ որք ազգասիրութեան փոխադով վառած լինելով, Հայազգի ժողովրդաց թիւն մինչ տան երկու հարար միլիոնի չափ կըջանան հասարակել: Այլ՝ տոն դու ինձ, թէպէտե իրաւապէս այդ այգոյնս լինի, ինչ օրուտ եղբարց շատութեան՝ թէ սր սիրոյ կասով եղբայրացած չլինենք: Աղգակից՝ բայց մինն միւսից ջնջված հեռի կայած եղբարքն կ'նմանն գետի միջում ելած քարերի ոք՝ յիրար կարած չլինելով, սրնութաց ջուրն կ'քաշի կ'տանի տաւապոմաց ծովի մէջ, ուստի ոնհանք է ազգասիրի, բայց երբ կաւով (սէր) մինն միւսի հետ շողաղած և կարած լինեն, մին պիտի թուամ և օրմ'կ'դասն ջրի սրնութացութեան դէմ, այսինքն տաւապոմաց և երկարապիւնութեանց:

Եթե այժմ՝ շատ փորձեցինք՝ թէ որքան փաստեր ծնան անմարանութեամբ, և որքան փաստեր երան անտի՝ ուսմանց և սահեանելի յառաջագիմութեան: Երբեքից իւրեանք կ'վկայեն՝ թէ իւրեանց մէջ ուսմանց և արհեստի յառաջանալոյ պատճառն ոչ այնքան ճերմութիւնք և թագաւորական գոնձէրն եղին, որքան ազ-

գտնից եղբարց միտքան խորհրդակցութիւն և զօրծակցութիւնն և Վանն որդի՝ մին խեղճ և յետ ընկած աղցի, տոնենէին օգուտ չի լինելէց՝ տմէն մարդի եւր անձնի շահն միայն մտածել և առանձին խորհրդէր, ոչլ միտքանութեան և հասարակութեան հասնող է հարկաւոր ։

Ահա՛ ինչպիս որ տեսնեք, մեր Աղբի յառաջագիտութեան գիտաւոր արգելքներն երևիք են, որոց վերայ տեղա կարճ կերպով խօսեցանք, այսինքն՝ ժամանակի համադամներն, աղբատութեան խղճութիւնն, և աղբակից եղբարց միտքանցէ բաժանելին ։ Ահալ մեր թշուառութեանն Եբբ որ մինն անցեալ օրեր միտք բերի, գալոյ ժամանակէ խղճութիւնն ևս գուցէ գուշակելով կ'արտաին ։ Սակայն՝ ինքեք և կատարեալ մարդի դօրծ չի սլոյ, որ միայն իւր յետ մնալն մտածի և յաւատահաւալ տարակուսանոց մէջ մնայ ։ Իսկ որ մինն հիւսնող լինի և իւր ցուէրն անբժշկելի համարելով արտոյ, հոգիի մէջ ընկանի և մահն ևրկիւղիցսրաւ բաժ մնայ, ի զմար է բժշկներ ջանքն ազատ գեղարունքն ևս անօգուտ ։ Դարձեալ՝ թէ սբ մին ոս քարի կզի, իրաւայ վայր ընկանելով մին վտրբ ժամանակիւր ճանապարհիցն յետ կընդանի, բայց՝ կառուր համար, իւր մարտքով հաստատած ճանապարհիցն յետ չի մնայէց ։ Աղբ՝ դու և ո՛ր որ անու, տունաթեան հոգիի մէջս ընկել, մի վախենոր արգելքներին քաջութեամբ գիտ կալ և յաղթել ։ Անցեալն միտքերով դու քեզ մի տպաներ ։ ալ լսե՛ս այստեղից լսե՛ս լինի ։

Դուցէ այդուհի եղբարք հարցանեն, արդեօք որոք գեղ կայայր առաարունաց ։ Այո՛, կայ և շատ բաւ կայ ։

սր յայնապէս իրորոք յօդուածի մէջ յատկացեալ կ'ընենք ։ Ե յառաջ մեր Աղբաւէրքն անհնարին բանք չեն հաւմարելէց՝ այլ հաւանական կ'աւանդեն մեր առթիւնքն ։ Եղբարե՛ք ։

Ի ԸՐԵՊԵՇՏ Մ ՈՎԱԼԻՍ

ԹԻԷ ՀՈԴԻՈՂ ՍԿՍԵՍ ԵՍՏՈՒՆՈՒԼ ՎԵՐՋ ԿՏԱՍ ։

Մին ո՞րքուն չա տեսա Ստիկս ամուսն թողի եւ մին քարեկամի ընտելութիւն, որ Հիւսիսային սարի տակաւն, վերջինից մեծ ձորի մէջն էր, և հեծայ վանն իմ կենաց առաջալով թան, թողալով թանձր ընտելութեան տեղին, մին արտիկ աղբի-րի Տաղն բաւաւ քան միայն մին քանի մարն, ուստի որոք մարդի հանդիպելոյ ։ Վերջապէս ձորի վերջին մաս մին սարի տակաւն տեսայ մին ձեր հոգիին, քաջի, որ իւր վտրբիկ արտաւան ընտել էր ։ Դորա հասարակ կնդունում գրեւն, երեսի խոր աւ վտրբիկն, Ահալին, և մի վիկ կուսն ցոյց ին տարման թէ նա շատ արդիւք էր տեսել և շատ գաւառութիւնք էր կրէր ։ Իւրախանելով՝ որ յետ միտքանի պատելոյ մին մարդ տեսի որ զոյց ուրժ, ձիւղն ի լոյս և այս արդիւք թէ ի ընտել նորա հետ ։

“Երբեք չի երևանայ որ դու տեսնում էն անձին, որ վերջինիս մարդի վերայ զբլումն ու, քաջաց երեսի քանիքով ես վատարում ։” Հա՛ պարոն՝ առաջ նա, արելով ի լոյս ան քրաւելին իւր երեսից, “Ես տեսնում եմ իրաւունք յո՛ւսիս, այլ շատ օրհնութիւննիւր կան թողած ինձ համար ։ Իւրիս՝ Յիսուս Բրիտանի և Կոթո Աւետարանի, որ բաւականան խեղճ ծեր Ստիկիս համար ։”

“Որովհետեւ դու տեսայ միտքանայն աշխարհից փոխանանա, կարծեմ՝ շատ փաք փորձութիւննէլ կունենաս այս առանձնակի տեղում ։” “Ահ, Պարոն, ալ որ դիտանամ այս վտո սերտս իմ խառու տանու մոտ,՝ առաջ նա իւր ձեռքն արտի վերայ դնելով ։” “Եւ սու և որ դրաւ մայ ինձ դէպաւ աշխարհ ։ պէտքայ աղջից ստեմ՝ աշխարհի գեւ տմէն որ երեկուն և առաւօտ և պէտքայ կուր, ուրժ՝ նորա հետ ամանայն օր ։ Իւնն կարողայ այս ուղի երև ևս շատ շուր ։ ինչ պէս որ միւս տեղերն ։ քանի լաւ դիտել որ նա մեր Տէրին սարի վերայ փորձեց ։

“Իմ լաւ բարեկամ արեւմանայ՝ որ դու վաղուցիւր ուխտաւոր քարձել երկնային կրկին համար ։”

“Գաւառում տարալ յառաջ,՝ քաջաց,՝ և զաւաւսմ որ Տէրն շատ բաւայ ելել ինձ վերայ և ելել թէ՛ որ փոխին յառաջ երևի շարժուելից լին ։”

“Եւ այց քեզ ևրէք ենպէս փորձութիւն չի պատահել որ ձեռաց տաւ քա փոխին ։”

